Dosarul nr.21r-217/25 Judecătoria Căușeni (sediul Bender)
1-24122516-02-21r-12032025 Judecător Aurelia PLEȘCA

D E C I Z I E
în numele Legii

10 iulie 2025 **mun.Chişinău**

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței: Silvia CECAN
Judecători: Denis BĂBĂLĂU și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursurile declarat de avocatul Serghei COSTIN în interesele condamnatului STRAISTĂ Andrei și de condamnatul STRAISTĂ Andrei împotriva Încheierii Judecătoriei Căușeni (sediul Bender) nr. 21ji-306/2024 din 18 februarie 2025, prin care a fost respinsă cererea condamnatului **STRAISTĂ Andrei** cu privire la aplicarea actului de amnistie în temeiul Legii nr 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 29.10.2024 până la 18.02.2025;
în Curtea de Apel Centru, din 12.03.2025 până la 10.07.2025.
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând legalitatea Încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 29 octombrie 2024 condamnatul STRAISTĂ Andrei s-a adresat în instanța de judecată cu cererea privind aplicarea Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În motivarea cererii a indicat că solicită aplicarea în privința sa a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, deoarece la emiterea sentinței art.107 din Codul penal nu i-a fost aplicat. Administrația penitenciarului a respins cererea sa cu privire la înaintarea demersului privind aplicarea amnistiei.

2. *Prin Încheierea Judecătoriei Căușeni (sediul Bender) nr. 21ji-306/2024 din 18 februarie 2025,* a fost respinsă cererea condamnatului STRAISTĂ Andrei cu privire la

aplicarea actului de amnistie în temeiul Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, ca neîntemeiată.

Soluția judecătorului de instrucție a fost bazată pe argumentul că față de condamnatul STRAISTĂ Andrei nu poate fi aplicat actul de amnistie, *deoarece la intrarea în vigoare a legii, STRAISTĂ Andrei nu avea statut de condamnat.”*.

3. *Nefiind de acord cu Încheierea Judecătoriei Căușeni (sediul Bender) nr. 21ji-306/2024 din 18 februarie 2025, a declarat recurs avocatul Serghei COSTIN în interesele condamnatului STRAISTĂ Andrei prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, cu rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi soluții privind admiterea cererii condamnatului STRAISTĂ Andrei cu privire la aplicarea actului de amnistie în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM.*

În motivarea recursului apărarea a menționat că, Încheierea Judecătoriei Căușeni (sediul Bender) (Varniţa) din 18.02.2025 ilegală, or în conformitate cu art.1 alin.(1) din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM (în vigoare din 31.12.2021) - prezenta lege se aplică condiționat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2-5, 7, 8.

Consideră că instanța urma să aplice în privința sa prevederile actului de amnistie pentru faptele comise până la adoptarea şi intrarea în vigoare a Legii nr. 243 din 24.12.2021 şi pentru care era deja condamnat la 29.01.2020.

Consideră condamnatul că instanța a examinat cauza superficial, deoarece nu s-a ținut cont de faptul că el a realizat programul individual de executare a pedepsei, are un comportament pozitiv, prezintă risc de recidivă mediu, în privința lui fiind identificați mai mulți factori proiectivi: participă la activitățile obligatorii, a participat activ la muncă în cadrul penitenciarului, frecventarea unei forme de învățământ sau atitudinea pozitivă pentru învățarea profesiei, abilități de gestionarea constructivă a timpului liber, coeziunea şi căldura familială, menține legătura cu mama şi concubina.

4. *Ca urmare a dezacordului cu Încheierea Judecătoriei Căușeni (sediul Bender) nr. 21ji-306/2024 din 18 februarie 2025, a declarat recurs condamnatul STRAISTĂ Andrei prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, cu rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi soluții privind admiterea cererii condamnatului STRAISTĂ Andrei cu privire la aplicarea actului de amnistie în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM.*

În motivarea cererii de recurs condamnatul a solicitat aplicarea în privința sa a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței

Republicii Moldova, deoarece la emiterea sentinței art. 107 din Codul penal nu i-a fost aplicat. Administrația penitenciarului a respins cererea sa cu privire la înaintarea demersului privind aplicarea amnistiei.

Reiterează că poziția susținută în prima instanță și motivele care au stat la baza pronunțării încheierii, motive care le consideră absolut neîntemeiate, or la materialele cauzei sunt prezente probe care demonstrează inversul.

La fel la adoptarea soluției de respingere a cererii instanța a examinat superficial probele anexate la materialele cauzei, care toate în coroborare indică asupra faptului că concluzia Comisiei penitenciarului este una neîntemeiată.

Consideră că, toate probele invocate servesc la anularea încheierii contestate şi pronunțarea unei decizii de admitere a cererii şi aplicarea față de condamnatul STRAISTĂ Andrei a prevederilor art.7 a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

5. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Reprezentantul Penitenciarului nr.12 Bender, procurorul, avocatul și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe.

Părțile nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art.447 alin.(2) Cod de procedură penală.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art.391 Cod de procedură penală privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

6. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal al Curții de Apel Centru, ajunge la concluzia de a respinge recursurile declarate de avocatul Serghei COSTIN în interesele condamnatului STRAISTĂ Andrei și de condamnatul STRAISTĂ Andrei împotriva Încheierii Judecătoriei Căușeni (sediul Bender) nr. 21ji-306/2024 din 18 februarie 2025*, *ca fiind nefondate, din considerentele ce succed.*

7. În conformitate cu art.437 alin.(1), pct.4) Cod de procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art.448 Cod de procedură penală, (1) Judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

În conformitate cu art.449 Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.*

Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) lit.a) Cod procedură penală, *judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

În conformitate cu art.469 alin.(1), pct.15) Cod de procedură penală, (1) La executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: *15) liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 Cod de executare).*

Potrivit art.471 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, care stabilește că, *"(1) Chestiunile specificate la art.469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. (2) Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4) – 7), 11), 12), 14) - 16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului …"*

8. Potrivit art.107 Cod penal (1) Amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. (2) Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță şi asupra drepturilor persoanei vătămate. (3) Amnistia nu se aplică în cazul săvârșirii de infracțiuni prevăzute la art.166/1 alin.(2)–(4), precum şi persoanelor care au săvârșit asupra minorilor infracțiuni prevăzute la art.171–175/1, 201, 206, 208, 208/1 şi 208/2.

Potrivit art.272 alin.(1) Cod de executare, în cazul amnistiei, în temeiul art.107 Cod penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituțiile şi organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemență fiecărui condamnat şi, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanței de judecată competente conform art.470 Cod de procedură penală. La demers se anexează dosarul personal al

condamnatului, dovezile motivelor de fapt şi de drept invocate. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală.

La data de 24 decembrie 2021 a fost adoptată şi la 31 decembrie 2021, a intrat în vigoare Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova

Conform prevederilor art.1 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova ” (1) Prezenta lege se aplică condiționat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate, care ***sunt caracterizate pozitiv*** pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă şi ***sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus***, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7, 8.

(2) *Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, ai Inspectoratului National de Probațiune, precum şi din experți psihologi judiciari atestați. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției*.

(3) În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi.

(4) Aplicarea amnistiei față de persoanele bănuite, învinuite se decide de procuror, la faza de urmărire penală, iar față de persoanele inculpate care cad sub incidența art.2 alin.(4) – de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.

(5) Persoana bănuită, învinuită poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de procuror.

(6) *Persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială*.”

9. Prin ordinul Ministerului Justiției nr. 44 din 18.02.2022 a fost aprobat Regulamentul-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate.

Potrivit pct.3 al Regulamentului menționat, „Actul de amnistie, ce rezultă din Legea nr. 243/2021, se aplică față de persoanele care execută o pedeapsă penală dacă: a) se încadrează în prevederile art. 3–5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021; b*)* ***sunt caracterizate pozitiv*** *pe parcursul executării pedepsei penale, a perioadei de probațiune sau a termenului de probă; c)* ***sunt evaluate psihologic ca fiind persoane ce prezintă risc de recidivă mediu sau redus****.”*

Totodată, potrivit pct.53, 55, 57 din Regulamentul-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, psihologul din

cadrul instituției penitenciare, urmare parvenirii listei persoanelor care se încadrează în prevederile art.4, 5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021, în cel mult 10 zile lucrătoare pentru fiecare 10 condamnați, va realiza evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă prevăzute la anexa nr.6. Rezultatele evaluării riscului de recidivă se prezintă condamnatului pentru informare, fapt consemnat în fișa de evaluare a riscului de recidivă. Fișa de evaluare a riscului de recidivă se prezintă și se argumentează de către psiholog sau consilierul de probațiune în cadrul ședinței comisiei speciale pentru fiecare condamnat în parte.

Potrivit pct.56 al Regulamentului menționat, „Săptămânal, în fiecare zi de luni, subdiviziunea de evidență a deținuților a instituției penitenciare prezintă directorului penitenciarului lista persoanelor care se încadrează în prevederile art.4, 5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021, *fără a include persoanele care deja au fost prezentate*."

Conform anexei nr.6 al Regulamentului-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, rezultă că, prin „risc ridicat de recidivă" se înțelege predominarea factorilor criminogeni ce condiționează o recădere infracțională; „risc mediu de recidivă" – prezența redusă a factorilor criminogeni ce condiționează săvârșirea unei noi infracțiuni, dar prematură pentru diminuarea comportamentelor negative viitoare; „risc redus de recidivă" – prezența redusă sau lipsa factorilor criminogeni ce condiționează săvârșirea unei noi infracțiuni și duc la încetarea comportamentelor negative viitoare.

Potrivit punctului 11 din capitolul IV al Metodologiei privind evaluarea riscului de recidivă, Anexa nr. 6 al Regulamentului-cadru „ La necesitate, comisia specială poate solicita reevaluarea condamnatului cu indicarea obiecțiilor constatate în procesul de evaluare."

Potrivit anexei nr.7 al Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, rezultă trei categorii a nivelului de recidivă și anume, „***scăzut", „mediu", „sporit".***

Aici, instanța de recurs învederează că, evaluarea psihologică a condamnatului trebuie să aibă o desfășurare logică, pornind de la identificarea antecedentelor persoanei, vizând atât informații privitoare la condamnările anterioare, cât și la istoria comportamentală a celui evaluat. Urmează identificarea comportamentului infracțional și circumstanțele în care acesta s-a produs: starea condamnatului până la săvârșirea infracțiunii (vârsta, circumstanțele, acțiunile, gândurile etc.); evaluarea proprie a infracțiunii săvârșite de către condamnat (recunoaște sau nu vina); analiza alternativelor comportamentului infracțional și de ce nu au fost folosite; studierea sferei etico-morale (i-a fost greu să ia decizia, cât de ușor a luat-o, dileme morale), precum și consecințele comportamentului acestuia. În evaluarea personalității condamnatului, este necesar a stabili dacă factorii de risc persistă în continuare.

10. Colegiul penal al Curții de Apel Centru ține să specifice că *amnistia* reprezintă o cauză care stinge raportul penal de conflict sub aspectul pedepsei, ce constă în actul de clemență al legiuitorului care, din rațiuni de politică penală sau socială, renunță la dreptul de a aplica sancțiuni de drept penal persoanelor care au comis anumite infracțiuni.

Justificarea aplicării unui act de clemență, cum este amnistia, prin care persoanele, ce au comis infracțiuni, sunt liberate de răspundere şi/sau pedeapsă penală, necesită evaluarea unui șir de factori cum ar fi: impactul pe care îl va produce asupra societății, componențele de infracțiune şi categoriile de persoane în privința cărora urmează să se extindă actul dat, structura populației penitenciare, efectul pe care îl va produce asupra numărului populației penitenciare, frecvența aplicării unor asemenea acte şi raționalitatea aplicării actului respectiv la momentul dat.

După conținutul său, amnistia exprimă generozitatea statului față de infractori. Actul de amnistie reprezintă un document juridic specific, care se caracterizează, în primul rând, prin acțiunea acestuia în timp. În cazul înlăturării răspunderii penale sau a pedepsei penale, acțiunea actului de amnistie se răsfrânge asupra faptelor infracționale comise până la emiterea lui, or, una din caracteristici indisolubile ale actului de amnistie constă în elementul de spontaneitate, pentru a nu încuraja comiterea faptelor penale despre care s-ar cunoaște că în viitor va putea fi aplicată amnistia. Astfel, actul de amnistie se aplică doar asupra evenimentelor și faptelor care au avut loc până la elaborarea şi intrarea în vigoare a acesteia. Așadar, atât în cazul învinuiților și inculpaților, cât și în cazul condamnaților, înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei penale, poate avea loc doar pentru faptele comise anterior adoptării actului de amnistie și, în cazul înlăturării totale sau parțiale a pedepsei pentru condamnați - doar în cazul întrunirii anumitor condiții de către aceștia până la momentul adoptării actului de amnistie.

Colegiul penal relevă că, amnistia reprezintă, în sine o cauză reală de excludere a răspunderii penale, care poate surveni numai dacă sunt întrunite anumite condiții personale, iar, prin intermediul prevederilor art.1 alin.(1) din Legea nr.243 din 24.12.2021, legiuitorul indică expres condițiile fără respectarea cărora nu poate fi aplicat actul de amnistie, și anume: *prezentarea dovezilor despre caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei, raportul evaluării psihologice că condamnatul care urmează a fi amnistiat prezintă un risc de recidivă mediu sau redus, or întrunirea acestor condiții urmează a fi stabilită prioritar de către comisia specială, instituită, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa.*

Cu referire la *primul aspect* prevăzut de legiuitor, instanța de recurs remarcă, că constatarea comportamentului pozitiv pe parcursul executării pedepsei penale se desprind ca urmare a resocializării penitenciare a condamnatului, reprezentând, per ansamblu un proces complex, care constă în activitățile socio-educative desfășurate de personalul penitenciar prin intermediul unui complex de măsuri cu caracter educativ, juridic, social, organizatoric, psihopedagogic etc., activități ce sunt aplicate în scopul modificării sistemului lui de valori antisociale având ca scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnați, cât şi de către alte persoane, numărul de stimulări pe perioada detenției, numărul sancțiunilor disciplinare, numărul de participări în activitățile educative în cadrul penitenciarului, caracteristica din partea membrilor de familie, cunoscuți, rude și prieteni, numărul condamnărilor, situația familială, predispoziția deținutului de a repara prejudiciul moral și material.

Cât privește *cel de-al doilea aspect* prevăzut de legiuitor privind evaluarea psihologică a condamnatului în scopul stabilirii riscului de recidivă, urmează a fi supuse aprecierii prevederile Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, care la pct.53, 55, 57 stabilesc că, psihologul din cadrul instituției penitenciare, urmare parvenirii listei persoanelor care se încadrează în prevederile art.4, 5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021, în cel mult 10 zile lucrătoare pentru fiecare 10 condamnați, va realiza evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă prevăzute la anexa nr. 6. Rezultatele evaluării riscului de recidivă se prezintă condamnatului pentru informare, fapt consemnat în fișa de evaluare a riscului de recidivă. Fișa de evaluare a riscului de recidivă se prezintă și se argumentează de către psiholog sau consilierul de probațiune în cadrul ședinței comisiei speciale pentru fiecare condamnat în parte.

11. În continuare, instanța de recurs consideră că fiecare cerere privind aplicarea amnistiei trebuie examinată individual potrivit particularităților deținutului evaluat. Această procedură trebuie aplicată la faza de examinare de către comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, cât și la faza de examinare a demersului în instanța de judecată. În acest sens, comisia specială trebuie să aloce timp suficient fiecăruia dintre deținuți să-și susțină poziția în fața organului colegial, să motiveze cererea de aplicare a amnistiei, să prezinte informații și probe pe care le consideră relevante în coraport cu normele de drept indicate supra.

12. Prevederile art.1 alin.(1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, sunt aplicabile condamnaților, care sunt caracterizaţi pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7, 8, **condiții care urmează a fi întrunite de condamnați pe perioada de până la adoptarea Legii cu privire la amnistie**.

Astfel, legea menționată indică expres condițiile fără respectarea cărora nu poate fi aplicată amnistia, şi anume: prezentarea dovezilor despre *caracteristica pozitivă* pe parcursul executării pedepsei, *raportul evaluării psihologice* că condamnatul care urmează a fi amnistiat prezintă un risc de recidivă mediu sau redus, or întrunirea acestor condiții urmează a fi stabilită prioritar de către comisia specială, instituită, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa.

13. Colegiul penal relevă că, cu referire la persoanele condamnate, prevederile Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, *se pot aplica condamnaților, în privința cărora sentința a devenit irevocabilă până la data de 24.12.2021.*

14. Din materialele cauzei, Colegiul penal reține că, STRAISTĂ Andrei a fost condamnat prin Sentința Judecătoriei Anenii Noi, (sediul Central) din 29 ianuarie 2020, în

baza art.217/1 alin.(4) lit.d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația legală a drogurilor pe un termen de 5 ani. Termenul ispășirii pedepsei aplicate lui STRAISTĂ Andrei s-a calculat din 29 ianuarie 2020, incluzându-i în termenul de pedeapsă termenul aflării în arest preventiv de la 13 februarie 2019 până la 29 ianuarie 2020, inclusiv.

Prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2021, a fost admis apelul procurorului în cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Maxim GROPA, apelul avocatului BOT Alexandru în interesele inculpatului STRAISTĂ Andrei, împotriva Sentinței Judecătoriei Anenii Noi, (sediul Central) din 29 ianuarie 2020, a fost casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează: STRAISTĂ Andrei a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.217/1 alin.(4) lit.d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația legală a drogurilor pe un termen de 5 ani. În baza art.385 alin.(5) Cod de procedură penală s-a constatat deținerea inculpatului STRAISTĂ Andrei în perioada 13 februarie 2019 până la 29 ianuarie 202 în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, fiindu-i redus termenul de pedeapsă cu 354 zile.

Prin Sentința Judecătoriei Anenii Noi, (sediul Central) din 9 august 2022, s-a încetat procesul penal în privința lui STRAISTĂ Andrei învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.290 alin.(1) Cod penal, în corespundere cu art.107 Cod penal, în temeiul art.2 alin.(1)-(4) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de las proclamarea independenței RM nr. 243 din 24.12.2021. S-a recunoscut vinovat STRAISTĂ Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.217/1 alin.(4) lit. d) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani 6 luni, în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația legală a substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani. În baza art.84 alin.(4) Cod penal, prin concurs de infracțiuni, la pedeapsa aplicată inculpatului STRAISTĂ Andrei s-a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei cu închisoare stabilită prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2021 și i s-a stabilit definitiv pedeapsă cu închisoare pe un termen de 9 ani 8 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația legală a substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani. Termenul executării pedepsei lui STRAISTĂ Andrei s-a calculat din data pronunțării sentinței – 09 august 2022, cu includerea în acest termen a perioadei deja executate în baza deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2021.

Prin Decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2023 s-a respins apelul avocatului în interesele inculpatului STRAISTĂ Andrei, declarat împotriva Sentinței Judecătoriei Anenii Noi, (sediul Central) din 9 august 2022 ca nefondat, cu

menținerea sentinței atacate fără modificări. Termenul executării pedepsei cu închisoare stabilite lui STRAISTĂ Andrei s-a calculat din data de 24 mai 2023, cu includerea în acest termen a perioadei deja executate în baza Deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2021.

Prin Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție 20 iunie 2023 s-a casat total Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui STRAISTĂ Andrei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

15. Potrivit raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului din 15 ianuarie 2025 STRAISTĂ Andrei a realizat programul individual de executare a pedepsei și are un comportament pozitiv.

Totodată, potrivit Fișei de evaluare a riscului de recidivă din 21 ianuarie 2025 STRAISTĂ Andrei prezintă risc de recidivă mediu. În privința acestuia au fost identificați mai mulți factori protectivi: participă la activitățile obligatorii, a participat activ la muncă în cadrul penitenciarului, frecventarea unei forme de învățământ sau atitudinea pozitivă pentru învățarea profesiei, abilități de gestionarea constructivă a timpului liber, coeziunea și căldura familială, menține legătura cu mama și concubina.

La fel, potrivit aceleiași Fișe de evaluare a riscului de recidivă în privința condamnatului STRAISTĂ Andrei au fost identificați următorii factori criminogeni: anterior fără condamnări au fost cumulate 2 sentințe, tipul infracțiunii excepțional de gravă, grupul de prieteni, anturajul antisocial și izolare de anturajul prosocial.

Potrivit extrasului din Procesul-verbal nr. 2 al ședinței Comisiei speciale a Penitenciarului nr. 12 Bender din 24 ianuarie 2025, în cadrul comisiei a fost examinată posibilitatea înaintării demersului pentru aplicarea actului de amnistie în privința condamnatului STRAISTĂ Andrei.

În urma examinării s-a decis că STRAISTĂ Andrei nu cade sub incidența Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din motiv că la intrarea în vigoare a legii, STRAISTĂ Andrei nu avea statut de condamnat.

16. În acest sens, instanța de recurs reține că, potrivit art.1 alin. alin. (1-2), (6) din Legea 243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, *(1) prezenta lege se aplică condiționat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7, 8. (2) Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din*

reprezentanţi ai Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor şi ai Inspectoratului National de Probaţiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiţiei şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiţiei. (6) Persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanţa de judecată privind examinarea posibilităţii aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială.

Art.7 alin.(1) al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova stipulează că *persoanei condamnate la pedeapsa cu închisoare, la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art. 4-6 i se reduce termenul de pedeapsă.*

Rezumând normele de drept în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul penal reține că, instanța de fond justificat a constatat că prevederile enunțate ale Codului de procedură penală nu permit condamnatului să înainteze instanței de judecată cererea prin care solicită aplicarea actului de amnistie față de el, or prevederile Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, se pot aplica persoanelor, în privința cărora sentința de condamnare a devenit definitivă, *până la data de 31.12.2021.* Colegiul penal conchide că condamnatul STRAISTĂ Andrei a obținut statutul de condamnat după intrarea în vigoare a Legii respective, astfel, acesta nu întrunește cerințele din Legii privind amnistia, pentru aplicarea actului de amnistie, or la data de 31.12.2021, în momentul când a intrat în vigoare Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința lui STRAISTĂ Andrei nu era adoptată sentința de condamnare pe care o execută în prezent. Prin urmare, lui STRAISTĂ Andrei nu i se pot aplica prevederile Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, or, rezultând din prevederile art.7 alin.(1) al Legii nr. 243 din 24.12.2021, condiția instituită de legiuitor este ca persoana să fie condamnat până la data de 31.12.2021.

Relevante la caz sunt prevederile art.65 alin.(3) pct.1) Cod de procedură penală, care stipulează că: persoana în privința căreia sentința a devenit definitivă se numește condamnat, dacă sentința este, parțial sau integral, de condamnare.

Astfel, sentința de condamnare pe care o execută deținutul în prezent, a fost adoptată după data de 31.12.2021, din care considerente acesta nu cade sub incidența Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În circumstanțele expuse supra, Colegiul penal apreciază critic argumentele recurentului, or materialele prezentate nu confirmă temeinicia acestora.

În acest context, Colegiul penal reiterează că instanța de fond corect a stabilit că cererea condamnatului STRAISTĂ Andrei privind aplicarea prevederile Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova este neîntemeiată.

17. Raportând dispozițiile normelor sus-citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția judecătorului de instrucție prin prisma pretențiilor înaintate în raport cu

circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul penal apreciază concluzia instanței de fond ca fiind una corectă.

Respectiv, instanța de fond justificat a reținut că, condamnatului nu i se pot aplica prevederile Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Or, rezultând din prevederile art. 7 alin. (1) al Legii nr. 243 din 24.12.2021, condiția instituită de legiuitor este ca persoana să fie condamnată până la data de 31.12.2021

Respectiv, în circumstanțele expuse supra, Colegiul penal apreciază argumentele expuse în recurs ca fiind absolut nejustificate și neîntemeiate.

18. În final, instanța de recurs consideră relevantă și jurisprudența CtEDO în materie de amnistie, potrivit căreia Curtea reiterează că amnistiile și grațierile sunt, în esență, o chestiune a dreptului intern al Statelor membre și că, în principiu, ele nu sunt contrare dreptului internațional, cu excepția cazurilor în care se aplică la fapte care constituie încălcări grave ale drepturilor fundamentale ale omului. Cu toate acestea, ea consideră că agresiunea constituie o încălcare gravă a dreptului la integritatea fizică și psihică și că acordarea amnistiei unuia dintre autorii acestei agresiuni, având în vedere circumstanțele particulare ale cauzei, este susceptibilă să contravină obligațiilor impuse Statului reclamat în sensul Articolelor 3 din Convenție (*Cauza E.G. vs Moldova, par. 44*).

Totodată, Curtea a hotărât că ar fi contrar obligațiilor care îi revin statului în temeiul art. 2 și 3 din Convenție să amnistieze fapte de omor sau de rele tratamente săvârșite împotriva unor civili și a constatat existența unei tendințe tot mai mari, în dreptul internațional, de a se considera inacceptabilă amnistierea unor încălcări grave ale drepturilor omului (*Cauza Marguš împotriva Croației (MC), pct. 122-141*).

19. Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

20. Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul Penal va respinge recursurile declarate de avocatul Serghei COSTIN în interesele condamnatului STRAISTĂ Andrei și de condamnatul STRAISTĂ Andrei împotriva Încheierii Judecătoriei Căușeni (sediul Bender) nr. 21ji-306/2024 din 18 februarie 2025, ca fiind nefondate, reținând în acest sens că, Încheierea instanței de fond este una legală și întemeiată, iar prin urmare careva temeiuri de casare a Încheierii nu au fost reținute.

21. Conducându-se de prevederile art.art.447, 448, art.449 alin.(1) pct.1) lit.a), art.469-471, Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

D E C I D E :

Se resping ca nefondate recursurile declarate de avocatul Serghei COSTIN în interesele condamnatului STRAISTĂ Andrei și de condamnatul STRAISTĂ Andrei împotriva Încheierii Judecătoriei Căușeni (sediul Bender) nr. 21ji-306/2024 din 18 februarie 2025, prin care a fost respinsă cererea condamnatului **STRAISTĂ Andrei** cu privire la aplicarea actului de amnistie în temeiul Legii nr 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova**,** și se menține fără modificări Încheierea atacată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Silvia CECAN**

Judecătorii **Denis BĂBĂLĂU**

Vitalie BUDECI